

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednim prilogami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta	6 60 3-30
četrt leta	3 40 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne oziramo.

Oglašni in postilni se računijo po petih vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopolni se pošljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamoje in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersits v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu d'ella Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Nostra maxima culpa!“

III.

Pouk vernikov in verska vzgoja v soli, v cerkvi in izven iste ni tak, da bi bil zadosten, kaj šele izvrsten. Podlaga religije se nahaja v človeštvu, treba torej na temelju iste delati, da obrodi dobre sadove. Tertulijan pravi: Duša je že po naravi krščanska. Kaj pa je učil Kristus? Nekdo ga je vprašal: „Mojster, katera je prva in največja zapoved?“ Kristus je odgovoril: „Ljubi Boga iz svojega celega srca, iz svoje cele duše in iz vseh svojih močij“, to je prva in največja zapoved, druga pa je tej enaka: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!“ „Gospod, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?“ je vprašal Izveličarja mladenič. „Spolnuj zapovedi!“ je odgovoril mojster. Religiozen biti v modernem smislu ima isto vsebino kakor odgovor Izveličarjev, namreč ljubezen do Boga, do samega sebe, do svojega bližnjega. V tej trojni ljubezni torej obstoji tudi religija. Religija pa ni identična s krščansko vero, kajti religija je bila že pred krščanstvom. Ucepljena je v človeštvo, zato je treba jo gojiti. Da se krščanske resnice prav donesejo človeštvu, je potreba verske ustave ter je treba upoštevati, da se bavi človeški duh v novejših časih s tolikimi znanstvenimi polji, da se ne more udati kakor v prejšnjih časih edinole verski znanosti in verskemu stramljenju ter da pobijajo moderna znanstva mnogokrat versko čutenje in isto slabijo, tako da je dolžnost duhovnikov, krščanske resnice tako trdno in tako spretno vcepiti v dobro pripravljena tla človeške duše, da se ne obdrzijo le same te resnice v človeški duši, marveč da kakor kislo testo ali sol vsa druga spoznavališča prekislijo in presolijo.

Radi tega razlaga Vogrinec, kako treba učiti veronauk v soli, in sicer v ljudski soli, v srednji, kako treba vzgajati duhovnike. Katekizem je knjiga, v katero so spravili najpreprostejše resnice v ne psihologična sistema definicij in determinacij, katere se morajo otroci učiti na pamet. Vogrinec pa predlaga pametno, da hoče imeti

pouk v priprostitih, navadnih izrazih ter odklanja vse ono, kar otrok v listih letih le težko razume. Hoče res nekaj pozitivnega, kar pa se mora učiti tako, da morejo slediti in umeti vsi učenci, boljši in slabejši. Razumeti je treba, podučen biti, ne le nekaj znati zdrdrati. Vogrinec se bavi prav obsirno s poukom v ljudski soli. Vidi se, da se je z vso vneto posvetil temu vprašanju, vidi se mu, da pozna natanko vse hribe sedanjega površnega pouka po sistemu drdranja, vidi se mu, kako trpi radi nevpeljav, katere daje pouk v krščanskem nauku po ljudskih solah, zategadel pa je napisal dolgo vrsto recij, kako naj se postopa z otroki v soli pri krščanskem pouku. Glavno smo gori označili, vse podrobneje pa naj bi čitali kateheti, katerim je res kaj do tega, da se vcepi v otroška srca pravo spoznavanje Izveličarjevih nauk.

Med hibe si naveli mi iz svojega se to okolnost, ki se jo sme pristevati pač med glavne hibe, da namreč preunogi kateheti hodijo jako neradi v solo podučevati, večini njih je šolski pouk nekak balast, katerega se radi otresajo pa bi se ga najraje popolnoma otresli, pa tudi ne prihajajo v solo vselej z namenom, učiti krščanski nauk, marveč jim, namesto da bi mislili, kako bodo vspesno učili, brenči po glavah srd do učitelja, ker je „liberalci“, stikajo po katedrih, pa nagajajo učiteljem in jih sekirajo, če le morejo. Marsikateremu je več mar za to, kdo jim bo nadzoroval otroke pred uro ter kdo jih spustal domov, nego pouk v krščanskem nauku. Mehanično se drda krščanski nauk, nò, prav pogostoma pa se ga zanemarja. Krajnih šolskih svetov predsedniki in učitelji vedo o tem marsikaj povedati!

Gledé pouka na srednjih solah je Vogrinec tega mnenja, da pri krščanskem nauku se ne sme naslanjati na kako zunanjo pomoč, marveč se mora čutiti pouk v samem sebi vspricho podanih resnic zadosti močnega, mladeniče pridobiti stalno za stvar božjo. Poleg drugega pa treba skrbeti, da odgovarja zunanje nastopanje cerke pravemu napredku nove dobe ter da ne čuti učenc nekakega strahu, sprejemati in pripoznavati sicer prave nauke v svojem zunanem na-

stopanju pa zaostajajoče cerkve. Zakaj je došednji pouk v krščanskem nauku brezvspešen? Zato ker se uči le navidezno moдро in znanstveno ter se zida le na slab fundament, to se pravi: zida se, ne da bi se vpoštevala naravna religiozna podlaga človeška ter ker se ne jemlje nič ozira na sveto pismo, ki je večini abiturientov popolnoma neznano, kakšno je, dalje se zida skoro brez vezil ali le s slabimi vezili, ker se poklada le prazne opeke na opeke, tako da se podere cela stavba po zaključku osmega razreda, če ne že poprej. Vezilo pa je preomikanje duha in življenjske volje, kar se sicer vedno naglaša ali česar se ne drži, ker se baš ne pozna metode izvajanja. Tako Vogrinec....

Po srednjih solah je slično kakor v ljudskih. Tudi tu se gleda največ na to, kar nam pač potrdi vsak, kdor je pohajal srednjo solo, da zna učenc dobro na pamet svojo lekcijo, pa dobi dober red. Katehet se navadno „napili“ sam na pamet lekcijo, katero potem „razlaga“ v soli, učencu je treba potem le, kadar pride na vrsto, znati zdrdrati svoj kos lekcije, pa je krščanski nauk v kraju. Ako zamudi učenc kako mašo, bi ga akoro izključili, ali tam, kjer je treba res učiti krščanski nauk, tam pa vlada sistem, ki odbija ne pa vleče nase. Da le zna dobro na pamet utenec, pa je dobro. Dobijo se celo katehete, ki dajo dobre redevle takemu, ki zna vse na izust, brez pomisleka, brez zanimanja za vsebino, slabejše ali vsaj ne tako dobre pa onemu dijaku, ki se nauči lekcijo z razumom ter jo po svoje pove, kadar je vprašan. Tako delajo, potem pa se čudijo, zakaj se mladina ne ogreva za krščanski nauk, zakaj se mu odtuje ter zakaj je toliko ateistov med mladeniči, kadar zapustijo srednjo solo! Ko bi poslušali Vogrinca, potem bi zmagovali v mladini veličastni Izveličarjevi nauki, tako pa jih jimkajejo z odijoznim ravnanjem ter je vse tako, da ne more vesti do končnega dobrega vspeha.

Cerkev hoče vedno zdraviti razmere, katere je nič ne brigajo, svojih ran pa ne vidi. Skrivajo jih, ali skriti jih ne morejo, kajti vidimo jih vsi, in včasih pride na dan

tudi kak Vogrinec, ki kliče pogumno: Medice, cura te ipsum!

Rodoljubi!

Telovadno društvo »Goriški Sokol« si je naložilo letos dve veliki nalogi: razviti društvene zastave in prireditve nove telovadnice v »Trgovskem domu«.

Bližamo se že dvajsetletnici »Goriškega Sokola« in s ponosom gledamo nazaj v to preteklo dobo, ko si je tudi naš »Sokol« pridobil lepih zaslug za narodno probujanje slovenskega življa v Gorici, za povzdigo družabnega življenja med onimi sloji našega goriškega meščanstva, ki je bilo sicer zapuščeneno ter v nevarnosti, da zaide za zabavo in razvedrilom v neslovenske družbe, kjer se polagoma odtuji svojemu narodu. — Dasi je med sokolskimi društvi takorekoč pravilo, da si čim prej omislijo prapor, pod katerim se zbirajo čili »Sokolci«, vendar smo v Gorici odlašali in odlašali do letos, ko z ozirom na novo dobo nekakega preropenja, ki nas čaka v »Trgovskem domu«, kratko nikar ne smemo več odlašati. Zato smo naročili v Pragi dostojno sokolsko zastavo, katero meseca junija razvijemo z veličastno veselico, ki bo dostojna tega izrednega, pomenljivega dogodka. — Pod tem novim praporjem pojdemo že v Ljubljano na drugi vseslovenski sokolski shod meseca julija t. l.

Letos dobi naš »Sokol« stalno, krasno domovanje v »Trgovskem domu«. Toda oskrbeti mora novim prostorom primerno opravilo in telovadno orodje. Ureditve nove telovadnice bo torej tudi zahtevala izrednih denarnih žrtev.

Umevno je, da »Sokol« sam iz svojih skromnih močij ne zmore vseh teh denarnih žrtev. Toda veliko poznamo rodoljubov, ki so vnosi za veliko sokolsko idejo, pa nimajo prilike, da bi mogli za njo neposredno kaj storiti. Poznamo prav dobrih prijateljev na-

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

»Ali me nisi spoznal, Felton? Jaz nisem niti angelj niti hudič, ampak hčerka zemlje same, sestra vere, to je vse.«

»Da, da,« pravi Felton, »dvomil sem še, toda zdaj verujem.«

»Ti veruješ in vendar si sokrivec tega otroka Belialovega, lorda Winterja! Ti veruješ in vendar bi me prepustil rokam mojih sovražnikov, sovražnikov Anglije, sovražnikov Boga? Ti veruješ in vendar me prepuščaš odgovornosti onega, ki napolnjuje in oskrunja svet s svojim krivoverstvom in s svojo razuzdanostjo, temu ostudnemu Sardanapalu, ki ga imenujejo slepci vojvodo Buckinghamskega in verniki Antikrista.«

»Jaz, da vas prepušчам jaz odgovornosti Buckinghamu! Kaj pravite?«

»Vaše oči gledajo,« vsklikne milady, »ali ne vidijo; vaša ušesa poslušajo, ali ne slišijo.«

»Da, da,« reče Felton ter potegne s svojimi rokami preko znojnega čela, kakor bi se hotel oprostiti poslednjega dvoma, »da, spoznavam glas, ki govori k meni v mojih sanjah; da, poteze angelja spoznavam, ki se mi prikaže vsako noč ter kliče k mojemu srcu, katero ne more spat: »Dvigni se, reši Anglijo, reši sebe, kajti umreš, ne da bi potolažil Boga!« Govorite,

govorite!« vsklikne Felton; »zdaj mi je mogoče vas razumeti.«

Zarek strašnega veselja, toda hiter kakor misel, se zabliška v mladinih očeh.

Dasi je bil ta morilni sij tako nagel, ga Felton vendar opazi ter zatrepeti, kakor da je razkril ta sij prepada v srcu te ženske.

Naenkrat se spomni Felton opominov lorda Winterja, zapeljivosti miladyne, njenih prvih poskusov ob njenem prihodu; umakne se za korak ter pobesi glavo, toda ne da bi prenehel, gledati jo, kakor bi se njegove oči, začarane od tega nenavadnega bitja, ne mogle ločiti od njenih.

Milady ni bila ženska, ki bi jo zmotilo to nakratno obojavljanje. Kljub navidezni razburjenosti je ni zapustila rjena železna hladnokrvnost. Še predno jej je odgovoril Felton ter jo s tem prisilil, nadaljevati tako težko vzdrževani pogovor v istem eksaltiranem tonu, je pobesila svoje roke, in kakor da je ženska slabost zopet premagala ognjevito navdušenje, pravi:

»Toda jaz ne morem biti Judit, ki bi oprostila obljubljeno deželo tega Holoferna. Meč Večnega je pretežak za mojo roko. Zato me pustite, da odidem sramoti s smrtjo, pustite me, da se zatečem k mučeniški smrti. Zato vas ne prosim niti osvobojenja, kakor bi storila grešnica, niti maščevanja, kakor bi storila paganka. Pustite me umreti, to je vse. Prosim vas, na kolenih vas prosim: pustite me umreti, in moj poslednji vzdihljaj bode blagoslavljaj mojega rešenika.«

Ob tem sladkem in prosečem glasu, ob tem boječem in pobešenem pogledu se Felton zopet približa.

Polagoma obda čarovnico zopet oni čarovniški sij, katerega je mogla navzeti ali odložiti po poljubnosti, to se pravi lepota, ponižnost, solze in zlasti nepremagljiva vablljivost mističnega poželenja, najmogočnejšega izmed vseh vrst poželenja.

»Ah,« reče Felton, »jaz morem samo jedno, jaz vas morem samo pomilovati, če mi dokazate, da ste nedolžna žrtev! Toda lord Winter vas toži težkih pregreh. Vi ste kristijanka, kot moja verska vrstnica ste moja sestra; jaz čutim, da me vleče nekaj k vam, jaz, ki sem ljubil dozdej samo svojega dobrotnika, jaz, ki sem poznal v življenju samo izdajice in brezdušnike. Toda vi, ki ste res tako lepa in navidezno tako čista, vi ste morala zakriviti zločine, madame, da vas more lord Winter tako preganjati.«

»Vaše oči gledajo,« ponovi milady z neizrekljivo boleznim izrazom, »ali ne vidijo; vaša ušesa poslušajo, ali ne slišijo.«

»Toda v tem slučaju vendar govorite!« vsklikne mladi častnik.

»Da bi zaupala vam svojo sramoto!« vsklikne milady z rudečico sramežljivosti na obrazu, kajti pogosto je zločin jednega sramota drugega; »da bi zaupala vam svojo sramoto, vam, možu, jaz, ženska! O!« nadaljuje in položi svojo roko sramežljivo na svoje oči, »o, tega ne zmorem nikdar, nikdar!«

»Meni, svojemu bratu!« vsklikne Felton.

Milady ga gleda dolgo z izrazom, ki ga je smutal Felton za pomišljanje in ki je bil vendar le opazovanje in zlasti namen, omamiti ga.

Zdaj sklene Felton proseče svoje roke.

šega »Goriškega Sokola«, ker spoznavajo veliko važnost tega društva za slovenski živelj v goriškem mestu.

Do teh rodoljubov se obrača podpisani odsek z nujno prošnjo:

Rojaki! Izredne zahteve in potrebe nas silijo, da apelujemo na Vaše rodoljubje, na Vašo narodno požrtvovalnost. Kdor spoznava veliko in važno nalogo našega »Sokola« v lepi naši Gorici, naj pripomore po svojih močeh, da častno in vredno izvršimo obe nalogi, ki smo si jih za letos naložili. S tem bo postavljen nov temelj prav živahnemu in važnemu delu, ki bo rodilo narodu obilen sad.

Radodarne prispevke sprejema: denarničar odseka: g. Ivan Meljavec, vodja »Gor. Tisk. A. G.«

V veselji nadi, da naša rodoljubna prošnja ne ostane glas vpijočega v puščavi, kličemo vsem spoznavalcem sokolske ideje presrečni: Na zdar!

V Gorici, dne 25. aprila 1904.
Nabiralni odsek
telovadnega društva »Goriški Sokol.«

Opisi.

Trst, 23. aprila 1904. — Gospodu »Neduhovniku« na Lokvah čestitamo na njegovi sliki »B.« Če je on slikal sebe in svoje »varovance«, ni bilo mogoče boljsega naslikati, za kar mu gre vsa čast!

Ta »surovina«, kar sam priča v svojih dopisih, hoče biti »izobražen človek«! »Za počti!«

Vse nasprotnike vtika v sliko »B.«, kamor sam spada. Oglejmo si nekoliko njegovo filozofijo.

1.) Gospod »Neduhovnik« zahteva, naj »stranka prava« na Trnovem milostno poklekne ter naj se izreče: »Pater, peccavi!« a ne pomisli, da je ista stranka bila izživana večkrat, da si ni odgovorila. Ko je bilo le preveč, morala se je stranka tudi oglasiti. Zato so vsi udje stranke suroveži? Ali ni tak človek »surovež«?

2.) Gospod »Neduhovnik« je pisal 2 odgovora »stranki prava«, v katerih se je ogibal glavnih vprašanj, kakor mačka vrele kafe, a vendar trdi, da je vse že ovrge. Kaj pa je ovrge? Ni li tak človek »surovež«?

3.) V odgovoru »stranki prava« je priporočal Trnovcem, naj sadijo sadje (!) Ali je mogoče sadje saditi? Zopet je v zadnjem odgovoru naznanil, da je okoli farovža na Lokvah nasajenih mnogo lip. Ta človek vendar ne more biti izobražen, ako priporoča ljudem, naj sadijo sadje, (kar ni mogoče), a kasneje prištevata »lipo« k sadnemu drevu! Torej je popolnoma zrel za sliko »B.« — torej »surovež«!

»Prav torej,« reče milady, »zaupati se hočem svojemu bratu; hočem se predrzniti.«

V tem trenutku se začujejo koraki lorda Winterja; toda to pot se milady strahni svak ne omeji na to, da bi šel kakor prejšnji dan mimo vrat ter se oddaljil, ampak obstane, spregovori s stražo nekaj besed, nato odpre vrata in se prikaže.

Dočim je govoril on zunaj s stražo, se je Felton hitro umaknil, in ko je vstopil lord Winter, je bil oddaljen nekaj korakov od jetnice.

Baron počasi vstopi ter vpre svoj pogled v jetnico in potem od nje v mladega častnika.

»Vi ste že dolgo tukaj, John,« reče. »Ali vam je pripovedovala ta ženska svoje zločine? V tem slučaju razumem, da je zabava trajala dolgo.«

Felton zatrepeta, in milady spozna, da je izgubljena, če ne pomaga puritanu, ki si ni vedel pomoči.

»Ah, vi se bojite, da bi vam ne ubežala vaša jetnica!« pravi.

»Prav; vprašajte torej svojega spoštljivega jetničarja, kakšne milosti sem ga pravkar prosila.«

»Vi ste prosili kake milosti?« vpraša baron, ki se mu porodijo slutnje.

»Da, milord,« odvrne mladi mož zmeden.

»In kakšne milosti?« vpraša lord Winter.

»Noža, katerega bi mi vrnila pri vratih trenotek pozneje, kakor bi ga dobila,« odvrne Felton.

»Vraga, ali je v tej sobi skrit kdo, ki mu želi ta ljubezniva oseba odrezati vrat?« odvrne lord Winter s svojim zaničljivim in prezirljivim glasom.

»Jaz sem tukaj,« odvrne milady.

»Dal sem vam voliti med Ameriko in Tyburnom,« reče lord Winter.

Nočem se baviti nadalje se s tako »surovino«, pribiti p moramo vendar še nekaj!

Dotična »surovina« namreč razlaga vprašanje: »Kdo je pijanec?« tako le: »Ako kdo po dovršenem uradnem delu popiva od krčme do krčme, ta je pijanec! Mi pa rečemo, da temu ni tako!

Ako ima kdo naporno duševno delo do 10 ur na dan, in če si privoščijo par kvartincev v raznih krčmah, ker ni strankar, zaradi tega se ni »pijanec!«

»Pijanec« so pa tisti, katere bomo mi v paragrafu od danes naprej naštevali, v kolikor se bode gospodu »Neduhovniku« poljubilo! S tem je gospod »Neduhovnik« zopet pokazal, da spada pod lastno sliko »B.« torej med »suroveže!«

Torej pričnimo!

§ 1. »Pijanec« je tisti, ki si suho grlo toliko časa naliva, da na zadnje zabi »ceho« plačati!

§ 2. »Pijanec« je tisti, ki se ga tako naleže, da v vozu smrči, med tem ko mu kolo sukno trže!

§ 3. »Pijanec« je tisti, kateri skrivnostno-sladkoginjen v lepem gozdu zaspi, a kadarkar se zbudi, svojo lepo sukno, sicer orig., na počivališču zabi!

Za danes ne nadaljujemo, a povemo vže naprej, da naš »magazin« ima čez 100 (reci »sto«) paragrafov o pijancih! Na razpologo smo gospodu »Neduhovniku«! Kadar nas hode on izživati, pa povemo par paragrafov naprej! Ali bodo njegovi »varovanci« s tem zadovoljni, posebno se ko povemo kraj, čas in osebo, to nas nič ne briga!

Za dons pa adije! Pa zdrav ostanite!

Is Brancec, dne 24. aprila 1904. —

Pred kratkim se je zadiral v »Prismojencu« v liberalce neki dopisnik s kranjsko-primorske meje v svojem izvornem dopisu. Tam krozi raznovrstnosti o liberalizmu. Že iz začetka dopisa se spozna, da je dopisnik bolan, ker mu je od zdravniške strani celo pridiga prepovedana, ali zato pa ima dovolj časa za izmišljotine, da daje »Prismojencu« potrebno gradivo. Tam piše o neki naprednjaški gostilni, da je na neki semenj bila prinesena v steklenici vina pijavka na mizo. Pisec teh vrstic se je potrudil izvedeti resnico od prizadetega moža, ki mu je bilo vino prineseno, in je odločno izjavil, da to je laž, naj pa piše to far ali hudič. Resnica je bila pa ta, da je bilo v sodu vina na mlem in je prišlo v steklenico z vinom vred nekoliko tako zvanega klobuka, da je bilo podobno pijavki. Ali to pač ni nobena novost. Ali »Prismojencu« vz eni kraj kriči, da hoče kmelu pomagati in mu penuja svojo trgovino z žveplom in vitrijolom itd., vz drugi kraj pa daje v svet take dopise, da daje razumeti, da se izdeluje in prodaja petijot. Ta list hoče biti voditelj našega kmeta!

Kaj pa bi rekel k temu oni dopisnik, ko bi se pripetil tak slučaj v kaki liberalni hiši, kakor se je v neki prav pristno klerikalni, da so delavcem kuhali za zajutrek kisló repo v loncu, in sredi repe je bila neka živalica, ki je imela rep kakor miška, pa ni bila miška, bila je podgana. Ne-verjetno pa vendar resnično!

Dalje se zadirá dopisnik v nekega liberalca, da ga je stric nunc zredil. Res, da je bil kot mal deček pri njem ter mu opravljalslužbo volarja; da pa se mu ni preveč dobro godilo, hodi povedano, da dan druge stricnunceve poroke je moral iti večerjat na svoj dom, da ni šel gladen spat. Sedaj pa je svojega strica-nunca tožil radi žaljenja časti, za kar je bil stric-nunc kaznovan za nekaj kronic, »katere je pa dr. T. spravil v svoj globoki žep«. Tako piše, ali dr. T. je spravil v svoj žep le svoj zaslužek in je stricnuncu še dal popusta 10 K od računa, kar je ta sam pripoznal. Stric-nuncu kazni so bile vzrok politične cerkvene propovedi našega dobro znanega kurata Valesa. V cerkvi je sedaj mir s politiko. Da bi bilo vedno tako!...

Sadje je vse lepo odcvelo in vreme je ugodno tako, da obeta biti dober sadni pridelek, ako ne pride kaka nezgoda nadenj. Posebno češp bo obilo, ki so pri nas največji sadni pridelek.

Is Gor. Trebaše. — Naš g. nunc je napel vse žile, da je spravil proč prvega meznarja, ki je bil oženjen. Potem pa je napravil za meznarja nekega fanta, ki ima mater, vdovo, in eno neomoženo sestro. Vse skupaj je spravil v meznarijo! Ali najbližji sosed ga peče, ga ne more lahko gledati, bi ga rad v kancu vode potopil. Nunc ne more iti celo v solo več imet krščanski nauk zaradi tega soseda. On bi bil vesel, da bi nobeden ne pogledal več v hišo tega soseda.

Kadar se pripravi pridigati, se znaša izpred altarja in je najlepša beseda: Trebusar, barabe, lump in še druge primere, pa se začne tudi smejeti, kakor bi bil v kakšni krčmi pri kozarcu dobrega vina. To je beseda Božja!

Domače in razne novice.

Osebna vest. — Državni pravdnik v Gorici g. Stefan vitez Vidulich je dobil naslov in značaj višjega sod. svetnika.

Porotno zasedanje v Gorici prične letos dne 6. junija in ne 6. julija, kakor je bilo naznanjeno prvotno. Tako popravlja svojo vest o zasedanju sama višja sodnija v Trstu.

Izrečani porotniki. — Za porotno zasedanje, ki začne 6. junija t. l., so izrečani ti-le porotniki: Redni: Cibeu A., Krmin, Gon J., Krmin, Toroš Franc, Medana, Kavčič Franc, Golobrd, Batič Franc, Sv. Križ, Peric Ivan, Doberdob, Cotič Jos., Cerovo dol., Cumar Jos., Go-

rica, Mestruzzi c. R., Ronki, Hvalič Gašper, Gorica, Hvala Jos. ml., Gorica, Colaucig Andr., Gorica, Gall P., Krmin, Montegnacco c. R., St. Peter ob Soči, Finetti pl D., Gradišče, Slabanja T., Gorica, Pečenko Filip, Gorica, Achatz Mihael, Gorica, Kersevani Karl, Dornberg, Poveraj Martin, Gorica, Janesch Iv., Gorica, Višintin Jos., Flumičel, Candussi J., Romans, Strassoldo c. V., Joanniz, Urbantič Fr., Kobarid, Baldassi Natal, Versa, Persa A., Krmin, Illicher Lud., Gorica, Comel K., Gorica, Koren Anton, Gorica, Sandrin Franc, Miren, Obljubek Fran, Krasno, Kregau Fr., Rocinj, Droč Jos., Gorica, Stabile pl. H., Villa Vicentina, Donda Tiz. Moraro. Na mestniki so: Potočnik Peter, Maras Evg., Villat Al., Dusan Iv., Louvier E., Cotič Kl., Zuttioni L., Defiori E., Pregl Al., vsi v Gorici.

Glavni in dopolnilni letni imenik porotnikov c. kr. okrožnega sodišča v Gorici za leto 1904. — Tako se glasi naslov imenika, ki je izšel letos prvokrat tudi v slovenskem jeziku. Veliko pritožeb je bilo treba, da smo prisli do tega slovenskega imenika. Nò, slednjic se je izvršilo to, kar bi moralo že zdavnaj biti, in v rokah imamo lepo sestavljen imenik, namenjen Slovincem. Za vsak kosček pravice se moramo posebej boriti, potem ga šele dobimo po dolgem času. Upamo, da sedaj ostane pri takem imeniku, da ne bodo slov. porotniki vedno le zapostavljeni! Slovenska zupanstva, ki so po našem navodilu protestovala proti krivici, vidijo tudi s to pridobitvijo, da: Bdecih je pravica!

Poletni vojni red na primorskih državnih železnicah. — S 1. majem tega leta stopi v veljavo nov poletni vojni red. V tem so sledeče spremembe: Na progi Divača-Pula bo vozil zatenski od 1. maja vsak torek in soboto novi brzovlak št. 5, ki bo imel zvezo z dunajskim brzovlakom južne železnice št. 2/a. Ta brzovlak odide iz Divače ob 6. uri 35 minut jutraj ter pride v Pulo ob 9. uri 25 minut jutraj. Ustavljaj se bo ta brzovlak samo na postajah Hernelje-Kozina, Buzet, Roč, Lupoglava, Cerovlje, Pazin in Kanfanar.

Nadalje bo vozil tovarni vlak št. 71 (odide iz Divače ob 5. uri 35 minut, iz Kozine ob 6. uri 17 minut jutraj) in tovarni vlak št. 171 (odide iz Hernelje-Kozina ob 6. uri 40 minut jutraj, pride na postajo Trst-Sv. Andrej ob 8. uri 10 minut) tudi potnike v II. in III. razredu.

Sicer ostane dosedanji vojni red na istrskih državnih progah v veljavi; vsako nedeljo in praznik bo vozil tudi na progi Trst-Sv. Andrej - Hernelje - Kozina - Divača osebni vlak št. 122/22 (odide iz Trsta-Sv. Andrej ob 2. uri 29 minut popoldne, pride v Divačo ob 3. uri 50 minut popoldne) in vsak št. 21/121 (odide iz Divače ob 7. uri 50 min.

(Dalje v prilogi.)

»Izvolite Tyburn, milady: verjemite mi, da je vrv še vedno gotovejšega kakor nož.«

Felton prebledi in stopi korak naprej, kajti spomnil se je, da je imela milady, ko je prišel v sobo, v rokah vrvice.

»Prav imate,« odvrne ta, »in mislila sem že na to;« nato pristavi s temnim glasom: »Tudi v bodoče hočem misliti na to.«

Felton začuti, kako mu strese groza mozeg in kosti; lord Winter je to najbrže opazil.

»Čuvaj se, John,« reče. »John, prijatelj moj, zančal sem se na te, ohrani mi zvestobo! Svaril sem te! Sicer bodi dobre volje, dete moje, v treh dnevih sva prostá tega bitja, in tam, kamor jo pošljem, ne bode škodovala nikomur več.«

»Ti čuješ!« vsklikne milady glasno in na način, da je lord menil, da govori k nebu, dočim je Felton razumel, da velja njemu.

Felton pobesi glavo in razmišlja.

Baron prime Feltona za roko ter obrne glavo čez njegovo ramo, da ne izgubi milady iz oči, dokler ne prestopi praga.

»Glejte, glejte,« pravi jetnica, ko se zapre vrata, »vendar še nisem tako daleč, kakor sem mislila. Winter je izpremenil svoje navadne neumnosti v nepričakovano prebrisano. To ni nič drugega nego mašebovalnost, in kako vendar izpremeni ta strast človeka! Kar se tiče Feltona, si še pomislija. Ah, to ni človek kakor ta prokleti d'Artagnan. Puritanec obožuje samo device in jih obožuje s sklenjenimi rokami. Muške ljubi, oklepaje roke okoli nje.«

Med tem je milady nestrpnó pričakovala, kajti slutila je pač, da dan ne mine, ne da bi se dal Felton videti. Uro pozneje, kakor se je izvršil opisani prizor,

začuje pred vrati tiho govorjenje, kmalu nato se odpro vrata, in ona spozna Feltona.

Mladi mož plane hitro v sobo, pusti vrata za seboj odprta in namigne milady, naj molči; imel je ves žalosten obraz.

»Česa želite od mene?« vpraša ona.

»Čujte,« odvrne Felton s tihim glasom, »pravkar sem odposlal stražo, da morem ostati tukaj, ne da bi se izvedelo, da sem prišel, da bi govoril z vami, ne da bi bilo mogoče slišati moje besede. Baron mi je pripovedoval pravkar strašno povest.«

Milady se nasmehlja kakor resignirana žrtev ter zmaje z glavo.

»Ali ste vi vrag, ali pa je baron, moj dobrotnik, moj oče, zver. Vas poznam štiri dni, njega ljubim dve leti. Omahovati morem torej med vama: ne prestrašite se tega, kar vam povem, meni je treba prepričanja. To noč pridem po polnoči, in morate me prepričati.«

»Ne, Felton, ne, brat moj,« pravi ona, »žrtev je prevelika, in čutim, kako vam bode težka. Ne, jaz sem izgubljena, ne hodite z menoj v pogubo. Moja smrt bode govorila več kakor moje življenje in molk mojega trupla vas prepriča mnogo bolj nego besede jetnice.«

»Molčite, madame,« vsklikne Felton, »in ne govorite z menoj na ta način; prišel sem, da mi prisežete pri tem, kar vam je najsvetejše, da se ne dotaknete svojega življenja.«

»Nočem vam obljubljeni, kajti nihče ne spoštuje prisege bolj nego jaz, in če prisežem, se moram tudi po tem ravnati.«

»Tedaj mi obljubite to,« pravi Felton, »samo do trenotka, ko se zopet vidiva. Če vstrajate potem še

zvečer in pride v Trst-Sv. Andrej ob 9. uri 25 min.) Za ta vlaka se izdajo vozni listki po znižanih cenah.

Na lokalnih progah Tržič - Červinjan in Trst-Poreč ni sprememb. Na lokalni proggi Gorica-Ajdovščina bodo vozili vlaki stev. 854/883 od 1. maja naprej vsak dan, mesto kakor dosedaj vsak ponedeljek in četrtek.

Vojaški begunec, ki se je vstrelil v usta. — V hotelu „pri treh kronah“ se je bil nastanil pred nekaj dnevi neki tuj mlad človek, star okoli 25 let. Bil je lepo napravljen. Hodil je večkrat na pošto povpraševal, če je prišlo nanj kako pismo ali kaka denarna pošiljatev. Izdal se je za Otona Schmidta. V soboto pa je prišla iz Trsta od poveljnistva 97. pešpolka brzojavka, da naj se aretira tega Otona Schmidta, ker je vojaški begunec. Policija je naznanila to postnemu uradu, kjer so dobili uslužbeničnalo, poklicati takoj redarja, ki stoji na vogalu, kakorhitro pride oni „Schmidt“ povprašat za kako postno pošiljatev. V soboto pop. po 2. uri je prišel. Postna manipulantiinja Goffo je obvestila o tem slugo Batistica, ki je šel po redarja. Kmalu na to je prišel redar Rutar z Batisticem. Vprašal je onega mladeniča, kdo je, na kar je odgovoril, da se imenuje Oton Schmidt. Na to ga je hotel aretirati. Ali tu se je ta tuj mladenič postavil po robu, in ko ga je hotel redar prijeti, je sunil njega in postne uslužbenice proč od sebe, potem pa segel v žep v hlačah ter potegnil iz njega revolver. Skušali so mu izrgati revolver iz rok, ali zaman, redar ga je tudi ranil s sabljo na levi roki med prste, toda on je odprl usta ter položil revolver v nja. Redar je padel po njem, na kar je začela borba med njima ter sta pršla do tje, kjer so postne trutice za privatnike. Šušali so izrgati mu revolver, ali vse zaman. Končno je sprožil s prstom revolver ter padel nezavesten na tla. Seveda so bile postne uslužbenice ob teh prizorih vse iz sebe. Poklicali so zdravnike, potem pa prenesli samomorilca v bolnišnico usmilenih bratov.

Ta mladenič se imenuje Vaclav Martinek, je Čeh, ter je služil v Trstu pri pešpolku št. 97. Bil je sluga nadporočnika Candrea, kateremu je haje ukradel denar, obleke in druge reči, potem pa zbežal. Tudi revolver je bil last onega častnika. Bal se je kazni, zato je ušel in prišel v G..., kjer je pričakoval od svojcev denarja, da jo potegne čez mejo.

Martinek je umrl v bolnišnici v noči na poned. ob 1. Izvedelo se ni od njega nič, ker je bil v tako boleznem stanju, da se je le smrt pričakovala. Iz pisem pa se je razvidelo, da je bil pripravljen na samomor, ako bi ga hoteli aretirati. Pisal je, da se rajši vstrelji, nego bi se dal aretirati. Tako je tudi storil. Truplo so prenesli v vojaško bolnišnico. Pogreb je bil včeraj.

Umrle je včeraj v Pevmi 70 let stara baronica Antonija pl. Teuffenbach, rojena baronica Formentini.

Sucovaty, poveljnik 3. voja, je prišel v soboto v Ronke, od tam v Tržič in iz Tržiča je odšel v Trst.

Vipavskim rodoljubkinjam in rodoljubom. — Zakraljevala je mlada Vesna, napočila doba pomlajenja, pa tudi vstrajnega dela. Ponosni so naši gorski velikani na cvečoco svojo varovanko, lepo Vipavsko dolino. In če tudi se sami se ne morejo ponasati z oživelu čarno svojo floro, ne zavidajo je, saj mej tem ko po njih rebrovju cvetke se le vznika, o, ditičo njih skalnate sklade obstezah in potih v pestrih barvah prva znamenja naše podružnice slov. plan. društva.

Delo smo zaprčeli. Skromen zadetek, ker skromne so naše moči, pičlo število članov. Rodoljubkinje, rodoljubi, uverjeni bodite, da gotovo ne bi trkali na Vašo narodno zavest, ako bi bila naša naloga le zabavnega, športnega značaja, ako bi obstajala le v tem, da napravimo dostopne naše gorske krasote, vabimo na nje tujce, ne ona je tudi eminentno narodnega pomena. Z žalostjo opazamo, kako segajo naši narodni nasprotniki, uvidevši, da so za lahkotno potujčenje minuli časi, po nečastnem sredstvu paterja pristnih imen naših slov. gora! Sveta naša dolžnost je, da zabranimo prekrščenje stoletnih nemih prič žalostne naše zgodovine. Obširna, nič manj idealna je naša naloga, in zahteva vstrajnih narodnih delavcev in mnogo sredstev. Važnost naše postojanke so spoznali v polni meri Goričani, pridno se oglašajo in mi upamo, da se njih število še pomnoži. Kranjska stran vipavske doline razven Šturja se doslej ne more ponasati niti z jednim članom, če tudi spada v podružničin delokrog Vipavski sodni okraj. Na noge torej!

Naša podružnica je najzapadnejša postojanka slov. plan. društva, radi tega tudi najbolj izpostavljena. V njeno okrilje torej vsi, da postane vredna družica ostalih cvečotih podružnic. Pokažimo, da lepih naših gora ne gledamo radi le v podnožju, temveč sledimo veseli klicu: Na planine, na planine!

Dostavek: Slavna županstva in solska vodstva prosimo uljudno, da blagovole prva potom oklicev, slednja v šoli opozoriti občinstvo in mladino na važnost znamenj in napisov ter posvare pred vsakojakim poškodovanjem.

Odbor „Podružnice slov. plan. društ. za Ajdovski in Vipavski okraj“ s sedežem v Ajdovščini.

Novo zamenjavana peta slov. plan. društva. — Ajdovščina (Slokarji) - Dol — modra barva; Slokarji (Orlovica) - Dol — belo-modra; Šturje-izvir in slap Hubelja — rudeča; Šturje mimo izvira Hubelja — rudeča; Šturje mimo izvira Hubelja - Otlica — rudeča; Ajdovščina (Kamnje)-Kucelj 1239 m

— belo-rudeča; Dol-Naravna ledenica — modra-krog; Dol-Goljaki (le do erarskega gozda) 1489 m modro-belo-modro.

Odbor „Podružnice slov. plan. društva za Ajdovski in Vipavski okraj“.

Železniški prehod v Bohinjski Bistrič bo dokopan sredi meseca maja. Takrat se bodo vršile v Boh. Bistrici velike-slavnosti, katerih se udeleži tudi več gospode z Dunaja. Zadnji strel v predoru zažge sam železniški minister.

Vojaški nabor. — V ponedeljek je začel nabor za Gorico. Vrsi se, kakor navadno, na Goriščeku. Prišlo je 134 mladeničev, to je 91 iz prvega razreda, 43 iz drugega. Potrdili so v vojake iz prvega 51, iz drugega 4. Včeraj se je vršil nabor za tretji razred pa za tujce, bivajoče v Gorici, ki so prosili, da se smejo udeležiti nabora tu.

Predstavilo se je včeraj iz tretjega razreda 37 mladeničev, potem so prišli na vrsto tujci, katerih je bilo 52. Potrdili so 3 iz tretjega razreda, tujcev pa 21. — Danes so na vrsti mladeniči iz St. Petra, Vogrskega, Renč, Grgarja in Opatjegasela. Jutri Solkan, Podgora, St. Ferjan.

Vojaška godba bo svirala odslej naprej vsak torek v mestnem vrtu od 6.—7. zvečer.

Propadel „katoliški“ konsum. Zanimiva kasenska obravnava. — Pred okrožno sodnijo v Novemestu se je vršila te dni zanimiva razprava. Obtoženi so bili revizor „Zadružne zveze“ Seliskar, poslovodja Žužek in odborniki konsumna v Dolenji vasi pri Ribnici radi ponarejenja računskih sklepov in bilanc ter radi goljufije. Prvi obtoženec Fran Oražen je bil načelnik konsumna l. 1902. Izpovedal je, da se na trgovske knjige prav nič ne razume, ter da je vodil konsum s početka na svojo voljo kaplan Žužek, pozneje pa njegov brat. Potem je tega kaplan odpočikal in knjige je vodil G. Tomsic. Ko je Žužek odšel, se ni nič pregledala blagajna. Prvi, ki je opazil, da manjka denar v blagajni, je bil J. Klun, ko je dobil ključe v roke. Po njegovi sodbi je manjkalo kakih 900 K. Ta denar je prejšnji odbornik Kromar prinesel nazaj. Na vprašanje, kaj je bilanca, pravi Oražen, da ne ve. On je mislil vedno, da je dobiček v konsumu. Po drugi reviziji leta 1903. pa mu je povedal Seliskar, da manjka denarja v blagajni, da pa se dobi vse nazaj od Žužkov. Zato sta podpisala zadolžnico po 1000 K Kromar in Dejak, vsi drugi pa skup za 2000 K. Seliskar je prigovarjal ter zagotavljal, da ne bo treba nič plačati. Oražen ne ve nič, če je bilo zadolžno pismo prečitano ali ne, tudi ne ve, če se je dovolilo, vzeti posojilo pri ribniški posojilnici. On ni nič glasoval. Dejak Anton je izpovedal, da je delal bilanco kaplan Žužek, kakor je hotel. Reklo se je vedno, da ima zadruga dobiček, in seveda vsi so verjeli kaplanu. Pozneje je imel vse ključe v rokah brat kaplanov, došler

ni odšel. Žužek je odšel 5. jan. 1902. Blagajne ni nikdar nihče pregledal. Vse je bilo brez kontrole. Seliskar je vedno govoril, da ne izgubijo ničesar, da plačata vse brata Žužka. Tudi mesarijo je hotelo imeti konsumno društvo, in poslali so kupovat kostrune na Hrvaško. Tretji obtoženec Česarek Jakob je podpisal zadolžnico le vsled prigovarjanja revizorja Seliskarja. Prodajalo se je udom jako različno: eden je plačal 4 K, drugi K 4-20, tretji K 4-60, četrti K 4-80 in se celo več za jednako blago. Franc Kromar je podpisal vedoma napačno bilanco. Nekateri udje so si kar na kratko izposojevali denar iz blagajne. Lani se je pokazal nenkrat velik primanjkljaj. Ivan Gnidica je podpisal bilanco. Izpovedal je, da so bili gospodari le trije, drugi odborniki so bili le na papirju. Kaj je bilanca, ne ve. Anton Pogorelec izpove, da so ga z zvijačujeli za podpis. Anton Grebenca je podpisal zadolžnico zato, da se reši konsum ter se ne bodo liberalci veselili propada. Marko Hönmann ni plačal niti vstopnine, Karol Kromar pa nobenega deleža. Grajner Marko je „prisiljen odbornik“. Vse je slo na povelje kaplana Žužka. K občnemu zboru priti, jim je bilo pod kaznijo zapovedano. Žužek Jože je prišel kot poslovodja v konsum meseca maja l. 1899. in bil tam do 1. januarja 1902. Blagajno sta pregledala enkrat Dejak, drugi Kromar. Ko pa so mislili, da se račun ne vjemajo, so se obrnili do „Gospodarske zveze“ in ta je poslala revizorja Seliskarja. Ta je sestavljal 8. januarja 1902. bilanco; bilo pa je nad 3000 kron dobička. Opazil pa je revizor napako 86 kron 40 v. To se je pojasnilo s tem, da je zadrugi Zobec to svoto zadrugi dolžan. Revizor pa ni te svote zapisal med terjatve, nego med izdatke in sicer „za razne potrebe 86 kron 30 vin.“ Žužek potrди kot poslovodja, da ne ve, kako se dela bilanca. Ne ve tudi, ali noče vedeti, kaj je fakturna knjiga. V fakturi se je opazila napaka 10, vpisana na 100 komadov. Nasla se je tudi „zmota“ 800 kron. Dekleta sem res rad imel, pravi Žužek, ker že trgovina to nanese. Otroka nezakonaka sem imel dva; eden je bil rcjen meseca julija, eden meseca avgusta. Plačal je za ta dva takrat 800 kron. Plače je imel Žužek 30 gl. a samo za hrano je plačeval 15 gl. Dokaže se mu, da je večkrat plačal za gotove zabhav en večer 5 gl. Predsednik vprasa tožence, če je imel Žužek ključe v rokah. To potrdijo vsi. Na to pa začne govoriti Žužeka, da je jako čudno prodajal. Meter blaga je prodal po 2 gl., drugemu za 2-20, 2-40, 2-60, 2-80. Dokaže se, da se je prodajalo nepravilno, bili so torej marsikateri oskodo-vani na rovaž drugih. Kaplan Žužek je prosil sam revizorja. Revizor Seliskar je prišel, a se preprical, da Žužek nima vseh faktur vpisanih. Seliskar potrди, da ni bilo nad 3000 gl. dobička, preprical pa se vendar ni, če so knjige v redu, in če je ta dobiček resničen.

vedno pri tem, imate glede tega zopet svojo svobodo, in jaz sam vam dam orožje, katerega ste me prosila.

»Prav,« reče milady, »zaradi vas počakam.«

»Prisezite!«

»Prisegam pri našem Bogu. Ali se zadovoljni?«

»Prav,« dé Felton, »na svidenje to noč!«

In pri tem odhiti iz sobe, zapre vrata in počaka zunaj, drže v rokah vojakovo sabljo, kakor da je on prevzel stražo.

Ko se vrne vojak, mu izroči Felton njegovo orožje.

Nato vidi milady skozi okence, h kateremu je stopila, kako se prekriža mladi mož z blaznim ognjem ter odhiti po hodniku kakor pijan veselja.

Ona pa se vrne s smehljajem divjega preziranja na ustnicah na svoje mesto ter ponovi bogokletno ono strašno ime Boga, na katero je prisegla, ne da bi je bila kdaj spoznala.

»Moj Bog!« reče, »blazni fanatik! Moj Bog, to sem jaz in pa on, ki mi pomore do maščevanja!«

XXVI.

Peti dan jetništva.

Pol triumfa si je torej milady že priborila, in pridobljeni vspeh je podvojil njene moči.

Zmagovati može, ki so bili pripravljeni dati se zapeljati in ki jih je galantna odgoja dvora hitro dovedla v zanko, kakor je delala milady doslej, to ni bilo težko. Bila je prelepa, da bi se jej moglo upirati meso, in preizurjena, da bi ne mogla premagati vseh zaprek duha.

Toda to pot se je imela bojevati proti divji, zaprti, čisto neobčutljivi naravi. Vera in pokora sta napravili iz Feltona moža, ki je bil nepristopen za njeno navadno zapeljivost. V tej prenapeti glavi so divjali

tako obsežni načrti, tako hrupni projekti, da ni ostalo v njej za ljubezen, ki potrebuje časa in se veča s pokvarjenostjo, nikakega prostora, nikakega veselja in nikakega poželenja. Milady si je torej priborila s svojo hlinjeno krepostjo zmago nad možem, ki jo je strašno črtil, in s svojo lepoto nad možem, ki je bil v svojem srcu in s svojimi čuti nedolžen in čist. Končno jej je iskušnja, ki jo je dobila na najtrdovratnejše ustavljanjem se predmetu, katerega sta mogli študirati narava in vera, pojasnila njena sredstva, ki do tedaj njej sami niso bila popolnoma jasna.

Vendar je tekom večera obupala večkrat nad svojo usodo in nad samo seboj. Kakor vemo, ni kličala Boga, a verovala je v duha hudega; v ono neizmerno moč, ki vlada vse podrobnosti človeškega življenja ter zadostuje, da vnovič sezida izgubljeni svet, kakor peška granatnega jabolka v arabski pravljici.

Milady se je dobro pripravila na vzprejem Feltona ter nastavila svoje baterije za prihodnji dan. Vedela je, da jej preostajata samo še dva dneva. Če podpiše povelje Buckingham — in Buckingham je podpiše gotovo tem rajše, ker se glasi to povelje na napačno ime, in torej ženske, o kateri se govori; ne spozna — če podpiše, pravimo, to povelje Buckingham, jo da baron takoj vkrcati, in vedela je tudi, da imajo ženske, obsojene v prognanstvo, v svoji lepoti mnogo manj močno orožje kakor tako imenovane krepostne ženske, katerih lepota je svetu kakor solnce, katerih postavo slavi moda in povečuje s svojim čarnim leskom odsev aristokracije. Biti ženska, obsojena na onečahujočo in sramotilno kazen, to ni zapreka lepote, pač pa zapreka, priti vnovič do moči. Kakor vsi ljudje, ki imajo resničen talent, je poznala milady srednje pot, ki je bila primerna njeni naravi in njenim sredstvom. Ubožnost je vzbujala njen odpor, po-

nižanje jej je jemalo dve tretjini njene velikosti. Milady je bila kraljica med kraljicami; njeno vlado je potrebovala zabava zadovoljenega ponosa. Vlada nad nižjimi bitji jej je bila preje ponižanje nego zabava.

Če bi se vrnila iz svojega prognanstva, bi pač ne dvomila niti trenotek; toda kako dolgo more morda trajati to prognanstvo? Za tako delavno in častihlepno naravo kakor milady so nesrečni že dnevi brezdelice kako je imenovati šele dneve, ko gre s človekom navzdol! Izgubiti jedno leto, dve leti, tri leta, to se pravi izgubiti večnost; vrniti se, če dobi d'Artagnan, srečen in triumfujoč, od kraljice plačilo, katero si je zaslužil z uslugami, katere jej je izkazal s svojimi prijatelji, to je bila tudi jedno onih srce razjedajočih mislij, ki je ženska kakor milady ni mogla prenašati. Vihar, ki je besnel v njej, pa je sicer podvojeval njeno moč, in če bi se bilo moglo njeno telo le trenotek razširiti in razviti tako kakor njen duh, bi bilo razneslo zidove njene ječe.

In kar jo je pri vsem tem spodbujalo še bolj, je bila misel na kardinala. Kaj si mora misliti o njenem milku nezaupni, nemirni, sumneči kardinal, kaj naj reče k temu on, kardinal, ki ni bil samo za sedanost njena jedina opora, njen jedini pomočnik, njen jedini pokrovitelj, ampak tudi za bodočnost glavno orodje njene sreče in njenega maščevanja? Poznala ga je; vedela je, če se vrne brez vspeha, da bode zastoj; poskušala dokazati svoje jetništvo, zastoj kazati na bolečine, katere je pretrpela; kardinal odgovori z mirno zasmehljivostjo skeptika, ki ga delata mogočnim moč in ženij: »Človek se ne sme dati vjeti!«

(Dalje pride.)

Ko je drugič prišel, je pa našel primanjkljaj in videl, da je društvo na robu propada. Seliskar trdi, da je vsem povedal, da morajo zadolžnico podpisati, ali pa konkurz napovedati. Knjige je Seliskar tudi v Ljubljano vzel in tu našel, da ni v vseh knjigah enako vpisano. Razlike je bilo okoli 6000 kron. Konsumarji so nato rajši podpisali zadolžnico, da bi konsum ne šel na kant. Ta zadolžnica se je potem takoj sprejela med aktiva v bilanco.

(Konec prih.)

Kakšni so klerikalni agitatorji, smo že večkrat povedali. Veliki suroveži pa bogokletneži in preklinjevalci, ki pijani kolnejo, ko se borijo za „sveto katoliško stvar“. O nekem takem klerikalnem agitatorju v Mavčičah na Gorenjskem gledé ne zadno dopolnilno deželnozborsko volitev pripoveduje „Gorenjec“ tako-le: „Navada tega vzornega katolika je, da je njemu žganje tako priljubljeno, da se on sleherni dan nahaja v opojnem objemu svojega ljubljence in tako je bilo tudi oni večer, ko sem hotel iti mimo njegove hiše, ob času, ko opravljajo po deželi večerno molitev. Na uho mi prileti grda kletev ter me to vleče pod okno, da se prepricam, kaj to pomeni. Prvi hip, ko se približam pod okno, sem osupnil. Zaslisim kletev, vmes pa mlo doneč glas žene, ki je molila litanije. Pri stavku „pomoč kristijanov“ ji mož v isti sapi odgovarja „pr“ moj duš, liberalci ne bodo zmagali.“ Žena nadaljuje: „Kraljica angeljev“; mož pa: „preklet hudič, da nas ne bojo zmagali“. Žena svari moža, da naj ne preklinja in naj moli z otroci, ter nadaljuje: „Kraljica očakov“; mož pa odgovarja, „to je vse glih: ti hudičov liberal nas ne bojo.“ Žena prosi moža, da naj vendar sedaj molči in naj moli, a v tem trenutku začne mož divjati ter še hujši preklinja. Tedaj je šla žena z otroci iz hiše ter nadaljevala molitev v veži naprej. Vzor klerikalnega agitatorja pa še nekaj časa preklinja in se roti v svojem katoliškem prepričanju naprej ter se onemogel končno zlekne k peči na klop, kjer zaspi v zaupanju, da je tako početje Bogu ljubo? Pač „katoliško-zaveden“ volilec je ta primojduševac!

Vojaški begunec. — V soboto zvečer so prijeli v St. Andrežu nekega vojaškega begunca pešpolka št. 27. iz Ljubljane. V krčmi g. Lutmana je vprašal po županu, ki je bil pa v tistem času v krčmi. Poslal je po občinski stražarje ter aretiraj vojak. Ta se ni nič branil. Rekel je, da je ušel od vojakov, ker so ravnali z njim grdo. Name-meraval je iti čez mejo. Pripeljali so ga v Gorico vojaški oblasti v roke.

Srce na desni strani. — Iz Krmina poročajo, da se je predstavil tam naborni komisiji Ivan Srebrnič iz Medane, pri katerem je konstatiral zdravnik, da ima srce na desni strani.

Brašno društvo Jubilej v Mavčinjah priredi dne 15. maja veselico s plesom. Vspored se objavi pravočasno.

V Trzinu so stopili v strik delavci tamkajšnje usnjarne bratov Kaufman. Strajkujočih je okoli 70.

Podporno sokolske društvo „Naprej“ v Dornbergu priredi dne 1. maja t. l. plesno veselico v prostirih restavracije „pri zlatem levu“ v Dornbergu, pri kateri bode sviral vojska godba c. kr. pešpolka št. 47. iz Gorice. K obilni udeležbi vabi odbor.

Protop med delavci. — Med delavci Jan. Kavčičem iz Sturij pa Al. Šušnikom in Fr. Betanom z Gorenjskega se je bil unel 18. t. m. prepir. Kavčič je bil ranjen v levo stegno, pa tako nevarno, da je omedlel in potem umrl. Ona dva so zaprli.

Sod mu je zleml nogo. — 75-letni revež Miha Krač je šel iz Gorenjevasi v sosedno vas. Na poti je prosil nekega voznika, če mu dovoli sesti na voz. Na vozu so bili sodi. Kar se je zvrnil sod na starega Kralja ter ga podri in mu zlomil levo nogo. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov.

Slabo je prišlo v nedeljo v mestnem vrtu nekemu g. Potočniku, ki stanuje v Rastelu. Priskočili so mu hitro nekateri na pomoč, potem pa so ga spremili domov.

Božjast je prišla na Travniku v ponedeljek 41 letnega Mat. Cesarica. Prenesli so ga hitro v bližnjo Cristofolettijevo lekarno, kjer so mu dali prvo pomoč, potem pa so ga prepeljali v bolnišnico.

Žvepla in vitrijola še vedno ni! — Dolgo časa že traja ta komedija „Centrifuginim“ žveplom in vitrijolom. „Gorica“ na-

piše vsak teden malo „trošta“ vinorejcem, ki so bili toliko previdni, da so naročili pri „Centrifugi“ žveplo in vitrijol. Ni se, pa kmalu pride, tako čitamo sedaj v „Gorici“ že cel mesec, Bog ve, če je res, da je sedaj prišlo deloma. Deloma pravijo je že došlo, deloma je na poti. Čudno narotba: deloma je došla, deloma je na poti! Pa ta pot mora biti presneto dolga, da toliko časa ne more prispeti žveplo in vitrijol v Gorico. Sedaj smo koncem aprila, pa bo treba čakati še kake tri tedne pravijo, da dospe vse blago v Gorico. Iz „trošta“ v včerajšnji „Gorici“ je razvidno, da so naročevalci že v skrbeh. Može godrnjajo ter hočejo imeti naročeno blago, katerega pa le noče biti. „Gorica“ jim ponuja sedaj polovico, polovico pa v treh tednih! He, kaj bi ne bili v skrbeh, ker je pred durni čas za škropljenje, ali blaga pa ni. Čez par dni bo treba priti, ali kako, če ni s čim? Kod le hodi toliko časa to blago, kje vraga so isto naročili? V deveti deželi ali na Japonskem? Ali je kaka železniška katastrofa uničila pošiljatev ali je šla v zrak na morju vsled podložene mine? Nič se ne ve, ve se le to, da blaga ni. Sedaj so nekam v strahu rekli, da je došlo deloma, ali ako gre kdo vprašat, kdo ve, če ne poročajo, da je tudi tisti „deloma“ kje zastal... Pa „Gorica“ si zna pomagati. Na koncu svojega zvitiga farbanja vinorejcev jim želi „obilno blagoslova božjega pri njih napornem in trudapolnem delu“. Tu jih imate! Kaj žveplo in vitrijol ne bosta nič pomagala, kaj mora stopiti le blagoslov božji v akcijo? Presneto slaba roba se obeta! Menda bo moral res le blagoslov božji pomagati, kajti ako tega ne bo ter se bodo zanašali na „Centrifugin“ vitrijol in žveplo, potem jim vse poje v kratkem slana in rja...

Zaganjanje v slovensko tvrdo. — Prav po nepotrebi so se zaganjali v tukajšnji trgovski in obrtni zbornici v zadnji seji v tržasko domačo tvrdo Gorjup in Martelanec, ker je dobila od ministerstva nekaj dela v tržaski luki. Delo se je oddalo čisto redno, ali navzlic temu kričijo o favoritizmu, češ, zakaj vendar se ni dalo tudi tisto delo laški tvrki! Kje pa stoji zapisano, da se mora prav vsa javna dela oddati le Lahom? Taka požrešnost, kakor jo kažejo, pač slabo pristoja možem, ki hočejo biti sinovi dvatisočletne kulture. Kaj v naši trgovski in obrtni zbornici nimajo drugega posla nego uganjati v njej protislovensko politiko pa kazati skrajno sovražstvo do večine prebivalstva? Malo častno je tako delo!

Da se ne pozabi! — O plesu v Sovodnjah na velikonočni ponedeljek so rekli v „Prim. l.“, da so se skrunili velikonočni prazniki. Kot nekaj strašnega je bil popisana ta ples, sveto ogorčenje je plavalo po „Prim. listu“ in mislili smo, da se vitrijol in žveplo iz neba razljuje po sovodenski občini. Mi pa smo povedali, da so plesali tudi v Lokavcu v gostilni klerikalnega zagrizenega župana, ter smo pozvali „Prim. list“, naj ožigosa to istotako, kakor ples v Sovodnjah, ako je še kaj poštenja pri njem. Kaj je storil „Prim. l.“? Ali mislite, da se je pokazal poštenega in nepristranskega? Kaj se! Tam v nekem dopisu iz Sovodenj je na koncu na kratko rečeno, da se ne odobrava tega plesa — drugega nič. Samo ne odobrava se klerikalni ples, naprednjak je pa praznike skrunil! Tako nemoralno delajo z ljudmi ti politikujoči duhovniki! Tako dvojno mero imajo! Tega ne smemo še tako kmalu pozabiti.

Branil se je priseči. — V ponedeljek je bil potrjen v vojske Mihael Simčič iz Podturna, Lah, ki je rekel, ko je bilo treba priseči, da za Avstrijo ne priseže pač pa za Italijo, hotel je ubežati, se začel biti z redarji, končno so ga aretirali in zaprli. Včeraj pa je prisegel za Avstrijo brez obotavljanja. Potem so ga zopet odvedli v zapor. Z njim so zaprli tudi Jersiča in Selva, prijatelja njegova, ki sta kričala, ko je bil aretiran: Mola, mola! (Nehaj, nehaj!) Bržčas sta tudi odobraval Simčičevo početje. Ta Simčič je bil pred kratkim obsojen na 3 mesece radi javnega nasilstva.

Občinske volitve v Gorici. — Dopolnilne občinske volitve v Gorici se bodo vršile dne 25. maja za tretji razred, 27. maja za drugi in za prvi dné 30. maja.

Lokavško rokodelsko podporno društvo napravi v nedeljo 1. maja izlet z zastavo v Dornberg. Izletniki se vstavijo v gostilni g. Karla Kerševana. Odhod z vlakom opoldne.

Listalca. — G. dop. iz gor. Brd: Prihodnje.

Še nekaj! — Izdajatelj nekega angleškega provincialnega lista je prosil tamošnjega sheriffa (naduradnik kake grofije) ponovno, da bi poravnal zaostalo naročnino. Toda zaman. Slednje je sheriff obljubil, da pošlje denar drugi dan z opazko: „Ako ne dobite jutri denarja, bodite prepričani, da sem umrl.“ Drugi dan seveda ni bilo denarja od nobene strani. Ko je sheriff tretji dan po tem začel prebirati pri zajutreku časopise, ga je iznenadila sledeča notica: „Potrti od žalosti javljamo smrt gospoda Filipa Bagley-a Esq., sheriffa grofije Esseks.“ Temu je sledil pravcati nekrolg, v katerem se je hvallilo dobre lastnosti rankega, proti koncu pa je bilo opomnjeno, da je imel tudi napake, da n. pr. ni bil nikdar točen v plačevanju. — Bagley je pustil zajutrek in hitel v uredništvo. Na poti je srečal mnogo svojih znancev, in iznenaden je bil zelo, da se ni nobeden čudil, ko ga je videl še živega. Saj so gotovo že brali list; so se li tako malo zanimali zanj, da se niti zmenili niso za njegovo smrt? — Urednik je sprejel sheriffa z vsklikom: „Kako, gospod sheriff, menil sem, da ste umrli!“ — „Umrli? Kako to!“ — „Ali niste sami povedali?“ — „Da, da, spominjam se. Tu imate zaostalo naročnino; toda preklicati morate koj v današnji številki notico o moji smrti.“ — „Ni treba, dragi gospod sheriff, kajti vest o Vaši smrti je bila le v Vašem eksempljarju.“ — Sheriff je živel še mnogo let, in točno je plačeval odslej naročnino do zadnje ure svoje prave smrti.

V pojasnilo!

Gg. Saunig & Dekleva

v Gorici

pozivljam vnovič, naj mi dokažeta, kje se nisem predstavljal strankam kot samostojen trgovec pred sklepanjem pogodb. Kar se tiče pregovarjanja strank, to je kupčija; kar se pa tiče dostojnosti, povem, da se Vaš zastopnik na jako nedostojen način vsiljuje moji strankam po deželi ter ruši že sklenjene pogodbe z očividno škodoželjnostjo ter me povsod prav ljubeznjivo obira. Kar se tiče osebe g. S. K. v K., mi je popolnoma neznan; to je le Vaša izmišljotina.

Josip Kerševani.

Pozor! Samo Templjev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kisa studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Templjev“ vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema. Oskrbništvo Rogoških vrelcev.

Razgled po svetu.

V državnem zboru je predložil Ellenbogen 3 interpelacije glede strajka železnice na Ogrskem ter ostro prijel Ticio.

O vojni se poročajo, da prihajajo različna poročila od bregov reke Jalu, kjer se zbirajo Rusi in Japonci. Tam so se vršile baje že razne praske, zlasti med predstazami. Japonci hočejo prekorčiti Jalu na 3 krajih. Čulo se je tudi že o večjem boju na reki Jalu, pa se se ni potrdila vest. — Kuropatkina so hoteli napasti Japonci, preoblečeni v berace. Ali neki kozak je pravočasno zapazil nevarnost. Pri njih so našli ostre nože. —

Loubet, predsednik francoske republike, se nahaja v Rimu, kjer je bil najsvečanije sprejet od vseh strani. Papeža ne obišče.

Nemški cesar je dospel včeraj na svojem potovanju v Benetke. Danes se je odpeljal cesar po železnici proti Mogunciji.

Strajk železnice na Ogrskem končan. — Naznanili smo, da je izšel kraljev poklic železnice-rezervistov pod orožje. Ti bi bili morali delati službo na železnicah. To je bil tako silen pritisk, da je strajka konec. Iz brzojavk o tem posnemamo: Trgovinski minister je izjavil, da ne more biti govora o tem, da se ne bo postopalo proti onim, ki so zakrivila težke pregreske oziroma so se zagrešili proti kazenskemu zakonu. Disciplinarnim potom se bo postopalo le proti malemu številu strajkujočih, temveč pa kazenskim potom. — Kar se tiče vprašanja regulacije plač, je minister stavil svoje pred-

loge tekom strajka, o katerih je vedel, da se lahko izpolnijo. Te predloge pa niso strajkujoči sprejeli. — Iz vseh slojev prebivalstva in vseh delov dežele, tudi od strani, kjer ima neodvisna stranka večino, prihajajo depeše, v katerih se prosi vlado, naj čim prej uredi železniški promet ter najenergičneje postopa proti strajkovcem. Voditelj strajkovcev Szalay, ki je bil v poned. aretovan, je izročen državnemu pravdnistvu. — 24. t. l. m. se je prijaviло 1960 strajkujočih vojaščin zavezanih železnice skupne vojske in domobranstva. Od teh je bilo 1000 nastavljenih. Prejeli so takoj za naprej plačilo za 10 dni v znesku 9*80 kron ter jih odposljejo na določene postaje. Večina pripadajo vsi 32. budimpeštanskemu pešpolku. — Glasom komunikeja družbe državnih železnic je bil odprt promet v popolnem obsegu za brze in osebne vlake ter orijentske ekspresne vlake na progi Dunaj-Marhek-Budimpešta. Tako je odprt tudi promet na progi Dunaj-Bruk-Budimpešta. — Državno pravdnistvo toži 7 aretovanih členov odbora strajkujočih železnice, ker so nagovarjali k odrekanju uradne dolžnosti (nakar je postavljena kazen do 3 let.) Aretovanci so popolnoma potrti. Nekateri so jokali, ko so jih odpeljali v policijski zapor. Inženir Komlossi, člen odbora strajkujočih, se je prijavil sam. Uradnik Potinez je bil tudi aretovan. Na sodišče je bilo tudi pozvanih 39 uradnikov Rakos Palotaskega obratnega kolodvora, kjer je imel strajk svoj izvir, odkoder je bil med drugim na vse postaje izdan signal, naj se vlaki vstavijo. — Kakor je zvezel ogrski kor. biró od kompetentne strani, so vozili 25. t. m. vsi vlaki razun nekaterih nočnih brzovlakov.

Ogrski železnice so bili v svojem pravičnem boju s krutim nasilstvom in kršenjem zakona premagani. Naredba, s katero so bili železnice poklicani v vojaško službo, je nečuvstvo in brezprimerno teptanje zakona. Ne peštanska ne dunajska vlada nima pravice, sklicati železnice raznih letnikov, nego sme sklicati samo rezerviste posameznih letnikov; nikdar ne sme rezervistov po njih civilnem poklicu izbirati iz različnih letnikov in jih porabiti za civilno službo. Vladno postopanje je celo v poslanskih krogih, celo med posl. vladne večine obudilo nepopisno ogorčenje. Tisza se je po vsi pravici bal, da bi parlament njega in njegovega kumpana Hieronymija linčal in zato je kar nenadoma parlament razgnal.

23 oseb ubitih, 50 ranjenih na shod v Elesdu na Ogrskem. — V Elesdu pri Velikem Varadinu je 24. t. m. sklicala neodvisna stranka velik shod, na katerega je povabljen Kossuth in drugi odlični poslanci neodvisne stranke, kateri pa radi strajka niso mogli priti. Prišlo pa je več vodij iz Varadina. Zborovalcev se je polastila silna razburjenost takoj s početka, ker se je širila vest, da nameravajo socialisti shod razgnati. Za vzdrževanje miru in reda je došel eskadron huzarjev iz Velikega Varadina, na licu mesta pa je bilo mnogo orožnikov. Množica je bila vedno bolj in bolj razburjena in zaman se je trudil veliki župan, da bi jo umiril. Nakrat je počil strel in smrtno zadet se je zgrudil orožniški stražmaster Rezs na zemljo. Ustrelil je neki socialist. Ress je imel še toliko moči, da je dvignil svojo puško in pri prici ustrelil dotičnega socialista; nato pa se nam zgrudil in izdihnil. Vsed tega je zandarmeriya ustrelila v množico, kar je napravilo strahovit učinek, 23 oseb je bilo takoj ubitih, 40 pa težko ranjenih. Ranjence so prenesli v občinsko hišo. Iz Velikega Varadina sta se odposlali dve kompaniji pehote na lice mesta. Poročajo tudi, da so se v starih sosednih krajih nastali veliki nemiri in da so se celo že zažigale hiše. Vendar pa se te vesti niso potrjene. Navzlic temu se je v one občine že poslalo vojaštvo.

O krvavem dogodku v Elesdu pri Velikem Varadinu se se poročajo: Orožniški stražmaster Recz je socialist, ki kot Rumuni niso hoteli poslušati madjarskih govorov, psoval in zalil njih narodna čutila. Bogati rumunski kmet Akys, katerega je stražmaster z nogo sunil v sobo, je ustrelil in zadel stražmojstra v srce. Padaje s konja je stražmojster trikrat ustrelil in usmrtil Akysa. Nato je stražmojstrov namestnik komandiral streljali. Orožniki so iz 30 karabinerjev dvakrat ustrelili med množico. Prebivalstvo je v nepopisnem strahu bežalo na vse strani.

Ogrski državni zbor je zaključen. Zaključenje je vzbudilo mnogo presenečenja, stoji pa v zvezi s koncem strajka, da se ne

bo moglo v zbornici razpravljati o tem jako senzacnem pojavu, kako se je zatlj štrajk železničarjev na Ogrskem!

Politika na vojaškem naboru. — Po veljavnih obstoječih predpisih ima vsaki člen naborne komisije pravico, da koga na svojo lastno odgovornost proglaši „spodobnim“, tudi če sta ga zdravnik odklonila. Ta pravica je bila dosedaj le iluzorična, ker se je ni posluževal nikdo, izlasti ne od civilne strani. Na zadnjem naboru v Trstu pa se je zgodilo, da je nekega slovenskega mladeniča — odklonjenega od strani obeh zdravnikov — neki civilni član komisije na svojo odgovornost proglašil spodobnim. Ta mož, ki se je jako žalostno ponizal, je magistratni asesor dr. Gregorutti. Ta dogodek je povsodi, kjer so doznali o njem, vzbudil največje nevoljo. Celó naša mestna delegacija in župan se posebej sta izrekla grajo temu mestnemu funkcionarju. Dvojno je tu mogoče: ali se je gospod Gregorutti hotel maščevati nad vojaškim zdravnikom, ker mu ta morda ni hotel biti na uslugo v kakem drugem slučaju, ali pa se je hotel maščevati nad slovenskim mladeničem. Verjetneje je to poslednje. Saj se nam zadržuje, da je tudi gospod župan počil moža, da vojaški nabori niso prilika za protislovensko politiko. „Ed.“

Državni poslanci v Trstu. — Povodom, ko spuste parnik „Nadvojvoda Friderik“ v Trstu v morje, namerava priti v Trst okoli 40 državnih poslancev ter si ob enem ogledajo obrežna dela v društvu uposlenih inženirjev.

Ureditelj plač francoskega ljudsko-šolekega učiteljstva. — Proračunski odsek senatske zbornice je sprejel zakon, ki ureja učiteljske plače ljudskošolekega učiteljstva. Vsak učitelj mora dovršiti pripravnico. Plača začasnega učitelja je 1000 frankov, a plače stalno nastavljenega učiteljstva se dele v pet razredov in sicer: 1200, 1500, 1800, 2000 in 2200 frankov.

Učiteljstvo se smejo močiti ter dalje služiti vsled najnovejšega zakona, ki ga je predložil naučni minister narodni skupščini. § 172. jim preji zabranjeval ta korak. Tako je v Bolgariji!

Število učiteljskega in učiteljskih-kov leta 1903/4. — V Avstriji je 48 moshkih učiteljskih, kjer se šola 7791 učencev in 19 ženskih učiteljskih, kamor zahaja 3139 učenek. V četrem letniku je skupno število učenek in učencev 2421.

Morilec svojega očeta oproščen. — Kasacijsko sodišče je odbilo pritožbo državnega pravdnika proti oprostitvi nekega Leonardelija iz puljske okolice. Isti je namreč svojega zapravljivega očeta, ki je hotel podariti celo svoje posestvo svoji priležnici, s skarjami zaklal. Porotniki so izrekli, da je bil v silobranu ter so ga oprostili.

Pravda grofice Štefanije Lonyay in nje sestre Lujke Koburžke. — Kakor znano sti bivša avstrijska cesarica Štefanija in nje sestra uložili tožbo proti svojemu očetu, kralju Belgijcev, da jima mora izročiti zapuščino njijne matere. Sedaj je razglašena razsodba in obe sestri sti izgubili pravdo ter morati plačati pravne troške, ki so veliki.

Odprava vagonov I. razreda. Kakor smo nedavno poročali, je poslalo ministarstvo za železnice na razmateljstva državnih železnic vprašanje, da se izjavijo, se imajo-li se v bodoče pridržati vagoni I. razreda ali pa opraviti. Kakor se sedaj poroča, se je večina ravnateljstev izjavila, naj se I. razred odpravi pri osebnih vlakih, naj se pa ohrani pri brzovlakih na nekaterih glavnih progah.

Japonske kopelji. — Te kopelji so strašno vroče, za Evropejca neznosne. Kopeljejo pa se Japonci pogostokrat, pa v čistem Adamovem kostumu. Nedavno smo čitali v nekem listu, kako je bil presenečen neki Evropejec, ki je bival v gostih pri nekem Japoncu, ko je bil povabljen v kopelji. Gospodar, gospodinja, hčerka, vsi, kakor jih je Bog vsvaril. Hotel se je braniti, ali koučno se je slekel tudi on, da ne razžali gostitelja, ter se okopal prvi, za njim gospod, gospodinja, hčerka.

Japonska lokalna železnica. Znano je, da so Japonci manjši od Evropejcev. Zategadel je tudi vse, kar rabijo, manjše nego pri nas. Med Odavaro in Altami pa se naša železnica, ki nima para na celem svetu. Mickana je, sedeži so široki 60 cm, vozovi nizki, tako da normalno razvit človek ne

more stati v njih. Ta železnica pa nima lokomotive, ampak jo gonijo uslužbenci. Kadar gre navzdol, poskačejo na vozove, kadar gre po ravnini, pa vlečejo železnico te človeške lokomotive.

Starost kavaren. — Najstarejša javna kavarna, kar jih pozna zgodovina, je bila l. 1551. odprta v Carigradu. V Italiji se nahajajo v letih 1645., na Angleskem 1652., na Francoskem 1659. Na Dunaju so napravili prvo kavarano leta 1683. Gospodar in ustanovnik te kavarne je bil Poljak Kolsicki. Ta mož je bil jako pogumen. Za časa obleganja Turkov je šel dvakrat skozi vrste Turkov ter prinesel poročila vojvodi Lotrinskemu. V plačilo je dobil iz plena vrečo kave iz pozneje dovoljenje otvoriti kavarano. V Lipskem so otvorili prvo kavarano l. 1685., obstoji še kot restavrant pod imenom „Kaffebaum“, v Berlinu l. 1721. Sedaj pa je vse polno kavaren, in vsak količjak večji trg ima svojo kavarano, po mestih jih je pa kar preobilo — ali pred 200 leti so se nahajale po ena le v posebno znamenitih mestih.

Vojna med Rusi in Japonci.

Podmorske mine.

Rusi in Japonci se poslužujejo v sedanjih vojni min, katere polagajo pod vodo, da bi sovražna ladja zadela vanje in se razletela. To je eno najhujših orožij v morskimi vojskah. Tu je zaman vsaka opreznost, ako kapitan natančno ne ve, kje je mina položena. Kajti na površini morja se nič ne pozna, kje je skrita nevarnost. Japonska je z minami zavarovala Nagasaki in druga svoja pristanišča. Zato se vladivostoko rusko brodogovje boji približati se tem pristaniščem, ker Rusi ne vedo, kje preže nanje ti strašni sovražniki. Tudi Port Artur je obdan od celega pasu takih min. Nekaj so jih položili Rusi, da bi se vsedle nanje japonske ladje. Nekaj pa so jih Japonci nastavili, da bi se Rusi pogubili. Tako je nevarnost za obe strani: ker Rusi ne vedo za japonske mine, Japonci pa ne za ruske. Mine so narejene iz železa, so votle ter imajo različne oblike. Nabasane so z razstreljivom, največkrat s strelnim bombazem. Polagajo jih pred pristanišča in sicer nakatere višje, druge nižje, tako, da mora ladja zadeti ob eno ali več min, ako pripluje na tisti kraj. Razstrele se te mine na dva načina: Ali se razpočijo same, kadar zadene ladja ob nje, ali pa jih užge opazovalec s suhega, kadar vidi, da je ladja nad njimi. Opazovalec gleda skozi daljnogled na sovražne ladje. Pred seboj ima morskni zemljevid, na katerem ima zaznamovana mesta, kjer stoje mine. Ko pride ugodni trenutek, pritisne le na gumb, električni tok se sklene, mine se sprožijo in razrusijo ladjo. Ta sistem se da seveda porabiti le tedaj, kadar je mogoče opazovati sovražne ladje. V temi ali v megli seveda opazovalec ne more tako natančno razločevati ladij in razdalj. Zato pa polagajo tudi take mine, ki se same vnemejo, kadar ladja zadene ob nje. Tudi te se vnemejo z elektriko. Ko zadene ladja ob njo, se začne gibati v njej živo srebro. To gibanje zveže električni tok, ki prihaja iz električne baterije. Slednjič imamo še srčne mine, ki se tudi razleže vsled udarca, a ne po elektriki, ampak kemičnim potom. Stoklena cev je napolnjena z žvepleno kislino. Ko trči ladja ob mino, se steklo razbije, in žveplena kislina se razlije na klorovo-kislino. S tem se vzge strelno živo srebro in ob njem se razleti vse nabasano razstreljivo. Učinek take eksplozije v vodi je strahovit. Mina zažene z velikansko silo kvisku steber vode, kateri s strašno močjo raznese ladjo.

Usmrtilitev dveh japonskih častnikov.

Glasom brzozavnega poročila iz Harbina sta bila tam ustreljena dva japonska častnika, prvi polkovnik, drugi stotnik. Ta dva častnika, Jukoka in Teiska Oki po imenu, sta bila aretovana pri postaji Turhiha. Našli so pri njih 3 skatlje z vžigalno vrstico, dinamitnih patron in druge priprave za razrusenje železniskih tračnic, nadalje 1 pud in pol piroksilina, dobre zemljevide Mongolije, Mandžurije in severne Koreje ter različne beležke. Provizorično vojno sodišče je razsodilo, da sta imela kakor pripadnika armade, ki se z Rusijo vojskuje, namen razrusiti, oziroma poškodovati ruske brzozave in železnice. Bila sta preoblečena kakor Mongola, da bi na ta način prikrija svojo narodnost in svojo pripadnost k japonski armadi. Po členu 281

vojaškega kazenskega zakona sta bila omenjena častnika obsojena na smrt na vešala. Vrhovni poveljnik Kuropatkin je to obsodbo potrdil, vendar je dovolil, da se ju iz ozira na njihov častniški čin ne obesi, ampak ustrelji. Prosila sta, da se ju ne usmrti, toda njuna prošnja je bila odbita. Usmrtitev se je izvršila 21. t. m. ob 6. uri zvečer.

Car Nikolaj pojde na bojišče.

Iz Petrograda poročajo, da je potovanja carja Nikolaja na bojišče v bistvu že določeno. Čas pa je se odvisen od tega, kdaj bo končana koncentracija Kuropatkinove armade: sele ko bo ta završena, in bo Kuropatkin mogel preiti v ofenzivo, se Nikolaj II. odpravi na Daljni Vzhok, torej vsekakor ne pred začetkom meseca julija, morda pa še pozneje. Da bi se med tem časom vlada izročila posebnemu regentstvu, o tem ne more biti govora. Tudi carja Aleksander I. in Aleksander III. sta se udeležila vojne, ne da bi dala iz rok vladarske posle.

Rusija nakupuje ladje.

Rusi so dosedaj že nabrali za ojačenje ruskega brodogovja 12 milijonov rubljev. Ruska vlada vsled tega pridno nakupuje za vojno potrebne ladje. Od Hamburg Amerikadružbe je nakupila, kakor smo že poročali, parnik „Knez Bismarck“, katerega so Rusi prekrstili v „Don“, nakupilo pa se bo več takih ladij. To brodogovje nameravajo Rusi armirati, da bi bilo sposobno loviti take tuje ladje, ki bi vozile vojno kontrebando za Japonce. Iz Petrograda pa se poroča, da je ruska vlada kupila v Ellbingu 8 velikih torpednih ladij, katere je naročila Nemčija, a jih ni sprejela, ker niso bile zgrajene v določenem roku. Takisto se poroča iz Pariza, da je Rusija kupila v Zenovi za Argentinijo določeno križarko „Garibaldi“ in še dve veliki ladji.

Svila za neveste od 60 kr. do gid. 11.35 v vseh barvah. Franko in carine prosto na dom. Bogata uzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svila Henneberg v Carthu. (3)

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svoje mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokoles amčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Naznanilo.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu, da sem otvoril

nov hotel z restavrაციо in pension

v ulici Novi most št. 27.

Sobe za prenočišča. — Velik jedilni salon. — Pokrito kegljišče. — Toči se plzensko in puntigamsko pivo ter domača in inozemska vina.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Josip Joos,
lastnik.

Hiša

s hlevom, kletjo, dvoriščem in vrtom, ležeča v Orničah št. 61., se proda po javni dražbi v občinski pisarni, dne 15. maja ob 4. popoldne. — Kdor hoče dražiti, si lahko ogleda.

Županstvo bo prodajalo v mojem imenu.

Ignac Černigoj.

Rosada & Zanetti

v Gorici, Šolska ulica št. 3.

Velika izbira domačih in inozemskih kož, kozjih in teležjih, barvanih in lakiranih, podlage črne, gladke, za knjigoveze, vse potrebščine za čevljarje itd. Sprejema se navočila nadplatov po meri z največjo točnostjo in natančnostjo. Vse po cenah brez konkurence. Slavnemu občinstvu se priporočata

Rosada & Zanetti.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Odlikovana kamnoseška delavnica

Ivana Culot

kakor tudi zaloga nagrobnih spomenikov, marmornatih podob, fotografij v porcelani, raznih izdelkov za cerkve itd. se nahaja odslej v

ulici Sv. Antona št. 16

(blizu cerkve)

ne več na Kornu.

Oddá se posestvo,

ki leži pri okrajni cesti, pol ure od kolidvora, zraven romarske cerkve; obsega okolo 2 orala zasajene rodovitne zemlje, 4 zidani hrami, z gostilno, štacuno in žago, za 12.000 kron. Blago se posebej plača. Več pové Ivan Lamprecht, pošta Faal, Štajersko.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristne bele
in črne vina
izviravskih,
furlanskih,

hriskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Gene zmerne. Postrežba poštena.

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudi vspešno rabilo
Zoltanovo mazilo proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo iz-
vrstno uporablja
tudi pri takih bo-
leznih, kjer celo
dolgoletne kopelji
niso mogle po-
magati.

Cena steklenice 2 K
v lekarnah.

Direktna poštna raz-
pošiljatev izdelova-
telja:

lekarnarja
Béla Zoltán
Budimpešta.

Zaščitna znamka: SIOHO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bel ublažujoče
mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdrav-
ilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarne in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je previdena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

PRAGI, Elizabetgasse št. 5.

Dobi se v lekarni

„Pri Zlatkari“ Robert Kastner, Trbiž.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo po-
gasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnica in

novi sestave, koje od de ne
in leve strani vodo vlečejo in
mečejo. V vsakem položaju
delujoče kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih pred-
metov, brizgalnic, cevi, pasov,
sekiric, sekalk in gospodarskih
strojev.

11 129 odlikovanj 11

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti
nadškofijski palači. — Sobe
za prenočišča po zmernih ce-
nah. — Velik jedilni salon,
poleg stekleni salon s teraso.
— V poletnem času prijeten
vrt z verando. — Sobe za
klube, društva, za sklenjene
družbe. — Izborna kuhinja.
Domača in tuja vina. Izvirno
pilzensko „prazdroj“-pivo.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikan-
ske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in
vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred skofijo št. 3.

Naša zaloga **Portlandskega cementsa** za Trbiž in
okolico se ne nahaja več pri gospodu **Leopoldu Lager,**
Trbiž, ampak pri gospodu

Josipu Treu v Trbižu,

katerega toplo priporočamo vsem p. n. konsumentom. —
Tvorniška akcijska družba Portlandskega
cementsa Lengenfeld.

Službe išče

kot vrtnar, pomožni upravitelj posestva,
odgojevalec drevesnic ali trtnic, mla-
denič, kateri je dovršil kmetijsko šolo
z prav dobrim vspehom.

Naslov pové upravništvo »Soče«.

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejših kom-
binacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrti z zmanjšujočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnice in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseokoli slovensko-narodno upravo.
Vsa pojavnika daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine
proti požarnim škodam po najnižjih
cenah. Škode cenjuje tekoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljši sloves,
koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokoristne
namene.

Anton Krušič

trgevec in krojaški mojster

v Gorici, ulica Gius. Verdi št. 33.

naznanja slav. občinstvu, da je dobil
ravnokar **sveže angleško in avstrijsko**
blago raznih vrst v veliki izbiri za
bližajočo se spomladno sezono.

Enako je dospela ravnokar velika izbira

gotovih oblek in površnikov

za pomladansko sezono.

Za izdelek iz lastnega blaga jamčim.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor
500 podobami od ur, zlatih, sre-
brnih in muzikalnih predmetov,
katerega pošilja zaatej in poštnine
prosto

Hanns Konrad,

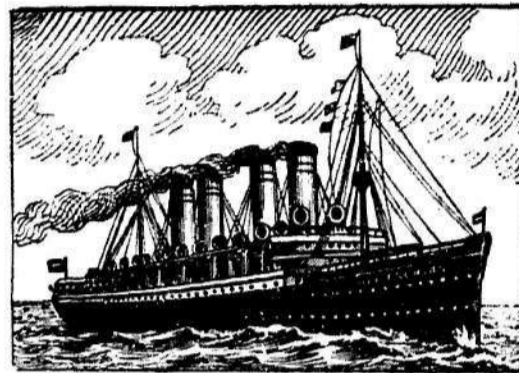
tvornica ur in eksportna hiša
Meisl št. 249. — (Češko).

Sedaj glđ. 70

zelo znižane

vozne cene v

Ameriko

Prej glđ. 105

Ravno ista

vožnja in po-

strežba

kakor prej

Iz Ljubljane v Novi-York samo glđ. 70

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko višje ko-
likor je **tarifna cena** po ameriski železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron
are na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno
leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube
obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varčevine tudi na 10-letno odplačevanj

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani . . . . . K 1.210.300—
b) vplačani . . . . . 405.188—
Dana posejila . . . . . 1.631.164—
Vloge . . . . . 1.203.438—

Najboljša reklama

za **ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske
dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se
druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.